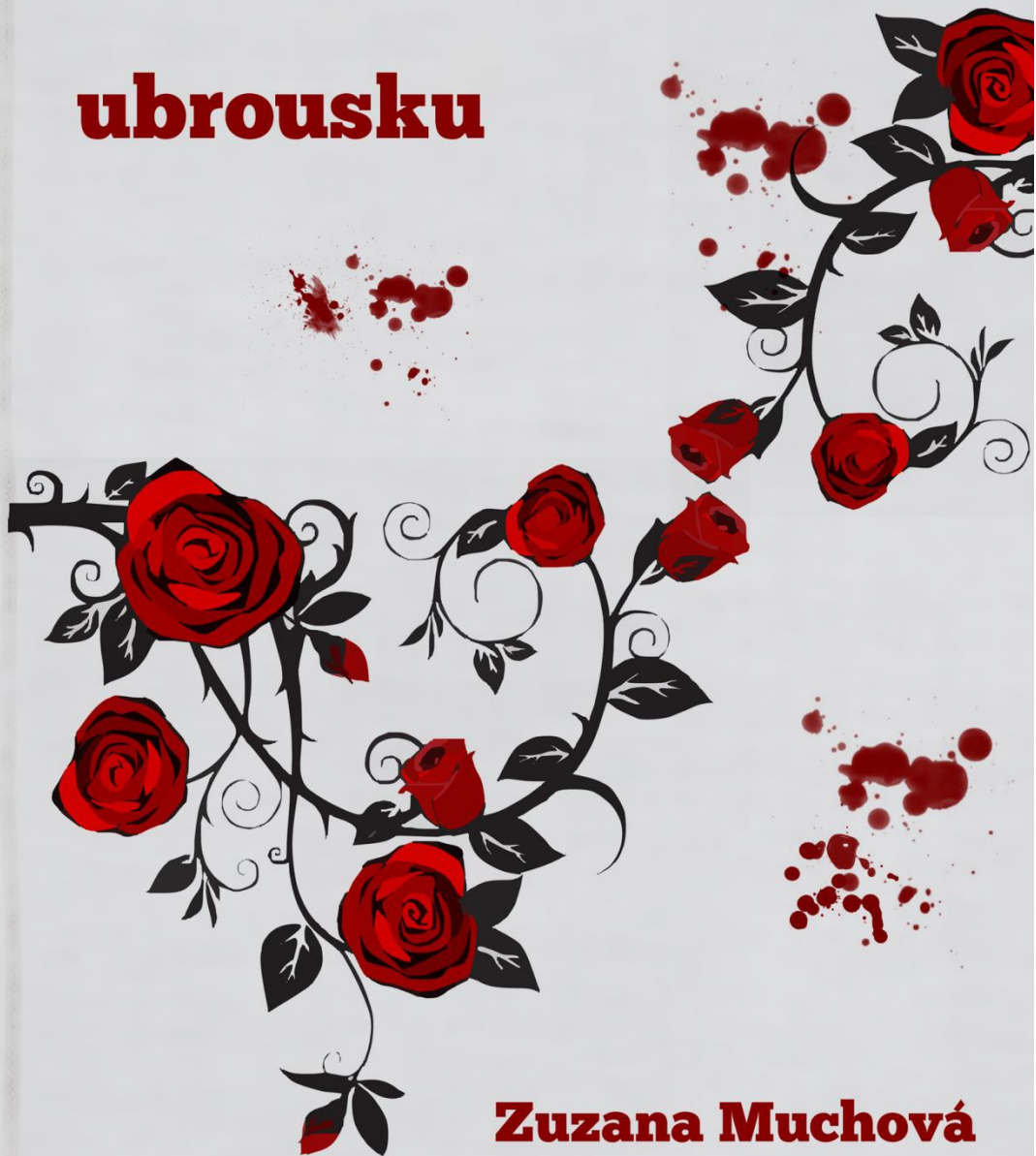

Záhada papírového ubrousku

Zuzana Muchová

Zuzana Muchová

**ZÁHADA PAPIROVÉHO
UBROUSKU**

ÚVOD

Paní Anastázii Papučkové se toho dne nic nedařilo. Ráno nechtíc vstala levou nohou z postele, a tak bylo jasné, že musí následovat den blbec, i kdyby si ho měla sama přivolat. Věřila totiž tomu, že vzpírat se osudu je marné, a proto brala malé i větší nepříjemnosti tak nějak odevzdaně. Odpoledne, uštvaná a rozzlobená doufala, že už si svůj díl smůly pro dnešek vybrala. Když ale uklouzla na myši, kterou jí chlubicí se kocour Drápek položil pod nohy, následkem čehož upadla na zem, až jí vyletěla zubní protéza, zaječela jak Viktorka a vzápětí se rozplakala.

„Pane bože, snad už toho bylo dneska dost!“ vzlykala habkajíc pod kredencem, až se jí konečně podařilo zuby najít. Opatrně vstala, přivedla svá ústa do obvyklého stavu, načež štitivě zabalila mrtvou myš do ubrousku a šla ji vyhodit. Přitom zahlédla sousedku Hnátovou, která zvědavě nakukuje za plotem.

„Bába jedna!“ zabručela si pod nos, zářivě se na ni usmála a hlasitě odpověděla na její pozdrav. Vyhodila myš do popelnice a zamířila na druhý konec zahrady.

Půjdu se uklidnit do skleníku, řekla si.

To bylo ostatně jejím častým zvykem. Když se vypovídala zrajícím paprikám, rajčatům a ředkvičkám a postěžovala si

chápacímu hlávkovému salátu i kedlubnám, vždy se jí značně ulevilo.

Míříc do své zповědnice pojednou zahlédla cosi nepatřičného. Z pootevřených dveří podivně trčely mužské okované boty. Panebože, co to...?

Přistoupí blíž a vzápětí zavřískne tak, že odcházející sousedka za plotem povyskočí jak jelen. Vysoká obuv totiž patří zarostlému muži, který leží uprostřed skleníku, skelný pohled mrtvých očí upírá kamsi ke stropu a z hrudi mu trčí nůž.

1.

„Neměl zavázanou jednu botu!“ kvílela paní Papučková. Seděla na židli v obýváku a pořád dokola opakovala tuto jednu větu. Její manžel stál bezradně opodál.

„Je v šoku!“ prohlásila paní Hnátová a podala sousedce další kapesník. „Evžene, běž udělat teplý čaj s rumem a nestůj tady jako trdlo!“ strčila do pana Papučky.

„No tak, no tak moje milá, už bude dobře, uvidíš!“ naklonila se k plačící bytosti.

Paradoxně zrovna ona byla po ruce své úhlavní nepřítelkyni ihned poté, co zaslechla její zvířecí výkřik. Zalomcovala, samozřejmě zbytečně, klikou zamčené branky, načež se k sousedům bez otálení dostala přes plot jako malá holka. Později vůbec nedokázala nikomu vysvětlit, jak se jí to povedlo. Zkrátka, přispěchala na pomoc, přivolala policii a vůbec jednala tak chladnokrevně, až to bylo s podivem.

Obě ženy úplně zapoměly na letité nepřátelství. Jedna se chvěla druhé v mateřské náruči a pomalu se vzpamatovávala. Rozpačitý pán domu přinesl čaj a nemotorně se snažil manželku uklidnit, ale Věra Hnátová zde hrála prim. Málem jí něco peprného řekl, musel však uznat, že se zachovala skvěle. Netušil však, proč mu zrovna v tuto

chvíli přišla jedna věc k smíchu. To když si vzpomněl, jak před lety občas některé škodolibé děti, když viděly obě sousedky nablízku, s gustem pokřikovaly: „Papučka na hnátě, Papučka na hnátě...“

Zacukalo mu koutky úst a měl co dělat, aby se nerozchechtal nahlas. Přitom se sám na sebe zlobil. Je to možný, aby člověka navzdory tak vážné a tragické situaci napadaly takové koniny? Copak je nějaký malý nezbedník?

Musíš se zklidnit, vole, nadával v duchu sám sobě.

A tak se mu podařilo opanovat a jen čekal, kdy konečně skončí práce policie na zahradě a nezvaného nebožtíka odvezou. On sám se přikláněl k názoru, že to byl bezdomovec, kterého nějaký jeho kolega zapíchnul pro pár korun či láhev laciného vína.

Zdálo se mu sice, že mu ten nebohý člověk někoho připomíná, ale na druhé straně lidé jsou si podobní, a tak nad svým pocitem pomyslně mávl rukou. Hlavně aby už všichni odjeli. Měl dneska v úmyslu sklízet skleníkovou úrodu, ale za těchto okolností vůbec neví, zda raději všechny plody nepůjde kamsi prodat.

Když kráčel druhý den ráno na místní tržnici, aby se poradil, jak má v tomto případě postupovat a kde zboží nabídnout, padla mu do očí písmena na jednom omšelém domě.

„Detektivní agentura BYSTRÉ OKO“ stálo na jeho průčelí, a on ani nevěděl, proč tam z náhlého popudu zamířil.

Těžké, bytelné dveře ho málem odradily, ale jakási síla ho táhla dovnitř, a než se vzpamatoval, zmáčkl starodávnou kovovou kliku. Táhlý, skřípavý zvuk zřejmě zrezivělých pantů ho rovněž jaksi podivně znepokojil, zůstal váhavě stát a jako by se bál učinit první

krok.

Jsem normální? řekl si po pár vteřinkách. Přece se nebudu bát... čeho vlastně? No, jo, to jsou asi nervy z posledních událostí. A právě proto...

Statečně vkročil dovnitř. V ponuré chodbě domu bylo příšeší, a když se poněkud rozkoukal, spatřil dveře kanceláře přímo naproti sobě. Zaklepal a na vyzvání vešel dovnitř.

Za obrovským psacím stolem seděli dva nesourodí lidé. Malá, drobná, obrýlená žena neurčitého věku a obr. Fakt obr! Mohutný, zato zcela holohlavý chlap, který zvědavě otočil hlavu k příchozímu.

„Evžene!“ zvolal napůl překvapeně, napůl potěšeně. „Jsi to ty? Tak rád tě vidím! Ale sis dal načas. Tři roky, ti to trvalo, kamaráde, tři roky! Jak jsi mě tady našel?“

Pan Papučka, neméně překvapen, zůstal chvíli stát s otevřenými ústy. Pak konečně zalapal jako ryba po dechu, než se vzmohl k odpovědi: „To je náhoda, kamaráde. Vůbec jsem tě nehledal. Zahlédl jsem název detektivní agentury a ani nevím proč...“ odmlčel se.

Jeho bývalý spolužák, přítel z dětství a nyní soukromý detektiv Vendelín Bystrý se na něj pátravě zadíval. Pokud někdo, i když tvrdí, že mimoděk, zamíří do jeho kanceláře, nikdy to není jen tak. Vždy za tím něco vězí.

„Posaď se!“ vyzval kamaráda a nařídil nenápadné osůbce, ať jim uvaří čaj. „A můžete se pak projít do města, Aničko. Nemusíte spěchat.“

Jeho pravá ruka potěšeně uposlechla. Vendelín ji vyprovodil ze

dveří až na chodník, chvíli jí něco říkal, poté přišel zpět a pohodlně se usadil na svou židli.

„Tak povídej!“

2.

Městečko Havlínov čítalo necelé čtyři tisíce obyvatel. Bylo právě tak velké, aby se každý znal s každým a viděl tomu druhému téměř až do kuchyně na stůl.

Středobodem Havlínova bylo typické čtverhranné náměstí s kašnou uprostřed, ze kterého se rozbíhaly širší i užší uličky do všech možných směrů. Podobných míst se ve všelijakých menších i větších městech vyskytují stovky. Každé z nich má však své odlišnosti, každé je v něčem jedinečné. Tohle bylo originální zvláštním sousoším s fontánou z maletínského pískovce, které vytvořil neznámý umělec. Představovalo jakéhosi téměř nahého obra či Titána v podřepu a s jednou nohou v pokleku, zatímco mu na druhé sedí křehká žínka s nakloněným džbánem v ruce. Zurčící voda z něj míří přímo na delfína, který laškovně vystrkuje z kašny hlavu. Celý výjev působí velmi mile až rozverně.

Ačkoliv mnozí historikové pátrali, kdo je původcem podivuhodného díla, nedopátrali se ničehož. Autor zůstal v utajení a zřejmě zůstane navěky.

Málokdo by tušil, že pod vyhrnující se bederní rouškou Titána, na místě, kde by každý logicky hledal úplně něco jiného, je tajná schránka, do které se lze dostat zmáčknutím určitého bodu na

ploutvi delfínka. Věděl to akorát místní blázen Ferenc Stříbrný od svého pradědečka, kterému to vyprávěl jeho prapředek a tomu zase jiný pra... pra... praněkdo. Zkrátka tradovalo se to v rodině z pokolení na pokolení.

Poslední její potomek, malý Ferencík se zdál už od narození trošku jednodušší a pomalejší, ale ve skutečnosti mu to páliło až moc dobře. Sice mu chvíli trvalo, než si vše v hlavě poskládal, srovnal a uložil, ale pak to stálo za to. Měl paměť jako slon, dokázal si věci logicky a systematicky utřídit a naučit se s nimi pracovat. Už jako malý přišel na to, jak svůj talent zúročit. Zjistil, že maska prostoduchosti mu skýtá mnohé výhody, a náležitě toho využíval.

Skrytá genialita se však musela vykompenzovat jiným nedostatkem. Přece jen v něm nadále i v dospělosti a pozdějším střednímu věku zůstávalo více dítěte než v jeho ostatních vrstevnících. Časté cachtání v kašně je s jejich přibývajícimi lety přestalo bavit, on však nepřestal ani v pubertě a nikomu to nebylo divné. Je to přece blázen!

Avšak Ferenc měl setsakramentský důvod s tímto blbnutím nepřestávat. Ukryval si totiž v tajné schránce své poklady, které až maniacky musel pořád kontrolovat. Nejdříve kuličky a různé hračky, poté dětské zbraně - pistolky a kapesní nožíky, svůj deníček, parádní nůž po tatínkovi, a posléze došlo i na cigarety a placatky alkoholu, které schovával před rodiči a později i před manželkou.

Ano, před manželkou. Neboť tento podivín se i přes to všechno oženil.

Ženu si vybíral dlouze a pečlivě podle předem promyšleného

plánu. Potřeboval hodnou, jednoduchou a vděčnou, že si jí vůbec někdo povšiml, a proto nepřilíš chytrou, ale ani ne úplně blbou, aby si s ní mohl tu a tam rozumně popovídat. Zase nechtěl, aby to u nich vypadalo jak u blbejch na dvorečku.

Nehledal pohlednou (která taková by ho taky chtěla, že?), ale ani vyloženě škaredou. A povedlo se. Našel si vcelku šikovnou dívčinu, jež byla ráda, že si ji někdo odvede z rodiny, která stála za prd.

Otylka byla jedináček a její otec s matkou se velmi intenzivně a úspěšně propracovávali k postupné devastaci své tělesné schránky i duševna, hlavně tedy ke ztvrdnutí svých jater a alkoholické demenci.

Chytrý Ferenc viděl vcelku zachovalý domek, který zdědí jejich jediná dcera, a navíc že je to ještě ke všemu slušná a hodná holka. Nedalo mu ani moc práce si namluvit, že ji má rád a nakonec se do ní skutečně zakoukal. Kromě toho chtěl rodinu a hlavně děti, aby měl komu předat štafetu. Vědomost o existenci schránky pod bederní rouškou Titána přece musí přepinknout na další generaci.

Chytrému bláznovi se podařilo uskutečnit vše, co chtěl, jako se mu to ostatně dařilo už od malička. Cokoli si kdy naplánoval, to mu vyšlo. Ať už to bylo zcela záměrně vypěstované všeobecné povědomí o druhu jeho osobnosti, získání invalidního důchodu pro blbost, či výběr životní partnerky a tím pádem nabytí budoucího majetku. Dokonce brzy úspěšně zplodil i prvního potomka a už se těšil, až začne rozum brát, aby mu mohl předat rodinné tajemství.

Když jeho žena přece jen občas zažehrala, že tráví více času u sousoší jako doma, vysvětlil jí, že to bude všem jenom ku

prospěchu a brzy uvidí proč.

A tak, když ho někdo z domorodců viděl pobývat uprostřed kašny v kteroukoliv denní hodinu, bral to už jako takovou danou skutečnost, která k Havlínovu neodmyslitelně patří.

To jen návštěvníci města, anebo cizinci vrtěli hlavou, když natrefili na stárnoucího muže ve vodě, kterak si povídá s obrem, dívkou či delfínem. Pokud se chtěli dovědět více a místní kolemjdoucí zrovna chodili někde opodál, zašli obvykle do informačního centra města, kde jim pracovnice za přepážkou ochotně podala veškeré informace.

Byla dokonce tak aktivní, že vytvořila i letáčky s fotkami Ference Stříbrného v kašně v různých polohách. Zastupitelům na radnici se to moc nelíbilo a zpočátku chtěli vše zatrhnout, ale brzy zjistili, že se díky tomu stává městečko známější, navštěvovanější, místní tržnice zaznamenává větší obrat, hotely a penziony více hostů a tím vzkvétá turistický ruch. Každý, kdo jel kolem a měl o věci odněkud povědomí, se chtěl podívat na „FERENCE a jeho přátele“ aneb „Čtvrtého do počtu“ a většinou nezůstalo jen při tom. Kdo už kvůli tomu přistál poblíž, zašel se obvykle i občerstvit do přilehlé kavárny, čajovny, cukrárny či restaurace a proběhl místní obchůdky.

Ferenc v kašně samozřejmě nebyl imrvére. Ale paradoxně i hlavně kvůli tomu město docela dobře tylo. Vystavilo totiž v blízkosti upoutávku, že pokud chce někdo Ference vidět, bude si muset na něho počkat. A kde čekají zvědavci, prosím pěkně? No přece většinou v blízkých hospůdkách a podobných zařízeních. A to zase skýtalo možnosti jejich další útraty, a tím pádem zisk pro malé

podnikatele.

Také hlavní aktér nepřišel zkrátka a vymohl si na měšťě příspěvek na speciálně neprodyšný oděv do vody i jakousi provizi za svou exhibici, takže tím zalepil pusu své ženě. Nakonec mu byla stanovena pracovní doba s hodinovou mzdou, a tak si v době sezóny docela slušně přivydělal k invalidnímu důchodu.

Zkrátka v tomhle malém Hlavínově se tak nějak vynašla sebranka podnikavých lidiček, ať už obecního blázna, obchodníků, úředníků či nejvyšších papalášů, kteří v tom uměli chodit a dokázali vytěžit z minima maximum.

3.

Zdalo se, že práce policie u Papučkových definitivně skončila. Kriminalisté se od nich nedověděli nic podstatného. Manželé se den před hrůzným nálezem nímrali celé odpoledne spolu na zahrádce. Paní poté udělala večeri, uklidila a zasedla k televizi, kde s nadšením sledovala úterní seriál *Ve víru vášně*. Pán se vydal do hospůdky na svou obvyklou partičku mariáše, kterou jednou týdně absolvoval, a vrátil se jako vždy v určenou hodinu na konci zábavného pořadu, který po filmu následoval.

Sousedé si ničeho nevšimli, jen paní Věra Hnáťová tvrdila, že se jí zdálo, jako by několik posledních večerů, skoro už nocí, někdo obcházel okolní domy. Všimla si toho, protože trpí nespavostí.

„Víte, když se vracejí lidi z autobusu, vlaku nebo hospody, zkrátka když jdou odněkud někam, tak jdou samozřejmě vždycky po cestě. Ale tady to individuum v jakémisi dlouhém kaftanu se plížilo jako nějaký zloděj podél plotů a zahrad. Zkrátka, bylo to celý nějaký divný. Nehledě na to, že ve všední dny takhle pozdě chodí venku jen málo lidí, a když už, tak je většinou i v té tmě poznám.“

„Určitě? Chcete říct, že poznáte každého?“

„Za ta léta, pane komisaři,“ naklonila se paní k vyšetřujícímu, „už to mám obšancovaný. Zním téměř každého podle kroku, držení

těla, jak se pohybuje a tak různě, chápete,“ pokrčila významně rameny. „Samozřejmě někdy si taky nejsem jistá, kdože to jde po ulici, ale to jsou většinou ti mladí divočáci, které až tak neznám. Jenže tohle nebyl žádný mladík, ale jakési podivné motovidlo a jistě už obstarožní. Sotva to pajdalo. Nepodobalo se to nikomu.“

„To jako chcete říct, že každý večer do pozdní noci sledujete... ehm, dění na ulici?“

„Přesně tak!“

„Pročpak vlastně neležíte spořádaně v posteli a nespíte?“

„U starých lidí většinou už to spaní stojí za starou belu!“ durdila se Hnátová. „A tak sedím u okna a pozoruju hvězdy.“

Poslední člověk, kterého poté policisté navštívili, se po jejich otázce, zda někoho také neviděl jako ta paní odvedle, upřímně rozesmál.

„Ta, že pozoruje hvězdy? Ta spíš slídí, kde by mohla ulovit nějaký drb, věřte mi! Občas se tudy odněkud vracejí mladý lidi nebo milenci, a Hnátka jen špízuje, co se kde šustne, aby to patřičně okořeněné mohla říct dál. To, že někoho viděla, si jistě vymyslela, větrí senzaci a chce být důležitá. Já osobně vůbec o nikom nevím, ale samozřejmě nevysedávám jako ona po večerech u okna.“

Policisté se tedy zaměřili na bezdomovce, ale po několika dnech pátrání a odchytu kdekoho se o moc dál nedostali. Žádný z těch, kdo byl předveden k identifikaci mrtvého, jej nepoznal, pár se jich tam složilo a jeden dokonce rozbřečel. Nebožtík mu totiž připomněl dávno zesnulého pradědečka, což ho docela vylekalo. Jediná věc byla na celé věci pikantní. Ten vyděšený člověk bydlící pod mostem

u čtvrté patky vpravo, byl přes několikera kolena příbuzný Anastázie Papučkové.

Kriminalisté zavětřili. Jak si později zjistili, tento pán, jménem Bořivoj Ticháček, se rozkmotřil se svou vzdálenou sestřenicí asi před čtyřiceti lety. Zazlívala mu, že stáhl jejího bratra Františka na scestí. Její starší sourozenec a ochránce, ke kterému od malička vzhlížela s důvěrou a kterého obdivovala, se celé Ticháčkovíc rodině začal měnit před očima. Zapomněl na dobré vychování, stále více propadal alkoholu, karbanil, připravoval poctivé dívky o panenství a užíval si s nepoctivými, stal se z něj sňatkový podvodník a ještě ke všemu kradl. Doma se postupně ztrácely nejen peníze, ale i různé věci.

Rodiče si po několika letech nerváků byli nuceni přiznat, že syn, ač neustále dokola slibuje nápravu, se nezmění, naopak je snad připraví o všechno. Po jedné obzvláště prudké hádce se konečně spravedlivě rozhořčili a definitivně jej vykopli z domu. Tatínka z toho postihl infarkt a maminka začala docházet na psychiatrii. Nakonec se oba jaksi zmátořili, ale otec už nemohl vykonávat těžkou profesi v továrně a po nějaké době dostal invalidní důchod. Matka si taky moc nevydělala se svými častými výpadky z práce. Jejich dcera, která studovala na střední škole, začala po večerech a o víkendech brigádníčit, aby pro ně nedostatek peněz nebyl tak citelný. Po nezbedném Františkovi se slehla zem.

4.

„To snad ani není možný! Dyť tady byly! Schválně jsem si je nechal tak akorát vyrůst, a nějaká svině mi je čmajzla. Já ji chytit, tak...“

Zuřivé nadávky se rozléhaly lesem. Vypadalo to, že spílajícího člověka trefí šlak. Bodejť by taky ne, když na jeho tajném místě, kde pravidelně nacházel pravé hříby, tentokrát nenalezl nic. Jo... v pondělí tam sice byly, ale maličké a on se rozhodl, že si je nechá vyrůst a někdy, dejme tomu v půli týdne, si pro ně půjde a najde pořádné macky.

Nadšený houbař se na ně těšil a přímo se kochal pomyslením, jak je pozdraví a řekne jim, že je třeba ještě nechá chvíličku...

A ono nic, někdo na něj vyzrál a jen nepatrné důlky v lesní hlíně a nepravidelné stopy ukazují, že tam něco bylo. Nezůstalo po nich ani to pověstné Ň.

„Kterej mizera se opovážil? Proč jsem to, já blbec, nenaškubal i tak malinký? Bylo by z toho aspoň něco. Si to podruhy zapamatuju! Nemám být hamoun. Ještěže tady nikdo není, asi bych se neudržel,“ vykřikoval do éteru zklamaný jedinec. „Uškrtil bych někoho nevinnýho, padni komu padni. A ty raději uteč!“ zahrozil zrzavé veverce, která se na chvíli zastavila na stromě a udiveně se na

něj zadívala.

Pohled jejích koráلكových očí však měl na vzteky poskakujícího a gestikulujícího chlapa kupodivu uklidňující účinky. Přestal jančit a pár momentů se s tvorečkem pozorovali. I když veverka zmizela, zůstal chvilku v klidu a přemýšlel, koho mu její oči připomněly. Byly tak vyděšené a zranitelné. Tak... tak známé!

Koho mi jen...? Koho...? No jistě! Hleděla na mě jak moje stará. No, jo, civěla přesně tak. Ta taky vždycky čumí jak zhyponotizovaná, čert aby to...

Bojí se mě, bojí. A má proč! Kdo to má vydržet s tou skoro svatou? Co jsem si to vzal? Jak jsem moh tušit, že se z ní stane taková pánbíčkářka? Sice jsem věděl, že je rodina věřící a chodí do kostela, ale to dělá polovina Havlínova a nikdo tak neblbne jako ona.

No... je sice hodná a všechno je doma v cajku, připustil si. Ale mně už z toho hrabe, jak se každou chvilku křížuje a obrací oči k nebi, asi jak rozmlouvá s tím nahoře, anebo mu vysílá nějaký signály či co to. A když vidím její rty pohybující se v tichých motlitbách, tak nemám chuť ani... tak nemám chuť ani se jich dotknout, natož ještě na nějaký ocumlávání. Na druhou stranu ale mám jistotu, že mi je věrná, to by jí svědomí určitě nedovolilo, a s farářem by mi asi nezahl... ha, ha. A je hezká. Málokdo má takovou štabajznu. V jejím věku...

Jenže je chladná! Jeden by z toho zblbnul. Pak nemám být jako divoch! Za to může ona, že mě chytají amoky, rozohnil se opět. Co mám z toho, že mi sice nic neodepře, ale připadám si jak... Kurňa, to její žehlicí prkno v rohu za kredencem je myslím žhavější.